

2023-3

3. maj 2023

All. nr./notatnr.:

2022-323-0005-14

Sull./sagsbeh.: MS/jh

**Kommunip suliamik soraarsitsinermit tunngasumik suliarin-
ninnera kukkussutillu pillugit qisuarianginnera isorisariaqar-
tuusoq**

Kommuni Qeqertallip (matuma kingornatigut kommunimik taaneqartartussap) sulisoq (A) utoqqaat illuanni taartaasartutut atorfimmi tapersersortitut ikiortitut 2020-mi atorfinitsippaa. Atorfinitsitsinermit allakkat A-p suliassaasa allaa-serineqarnerannik ullulluunniit A-p suliffissaata kingulliup taaneqarneranik imaqaanngillat.

Kommunip A 14. februar 2022-mi ataatsimeeqatigaa, tassanilu ulloq suliuffiususaq kingulleq A-p atorfinitsinneqarnerani allakkanut ikkunneqarpoq.

Kommunip soraarsitsinera A-p Ombudsmandimut 23. maj 2022-mi naammagittaalliuutigaa.

Suliamik misissuineq Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu aallartippaa.

Ombudsmandi naliliivoq atorfinitsitsigallarneq pineqaanngitsoq, naak A-p atorfia taartaasartutut atorfittut taaneqaraluartoq. Ombudsmandili naliliivoq aalajangersimasumik atornitsitsineq pineqartoq.

Kommunip A-mut taassuma suliami illua'tunngiusutut isumaanik suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit tusarniaaviginnisimannginnera, kommunip allakkatigut aalajangiisimannginnera tunngaviler-

suummillu A-mut tunniussisimannginnera Ombudsmandip ataatsimut isiginnilluni isorisarialittut isigai.

Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu inassutigaa suliaq kommunip suliareqqissagaa, matumani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginnerup kingunerisaanik kommunip isummerfiginninnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Kommunip amigaatit paasigamigit taakkua kingunerisaannik isummerfiginnisimannginnera immi isorisarialiusoq Ombudsmandi aammattaaq isumaqarpoq.

(Oqaaseqaat 3. maj 2023-meersoq, j.nr. 2022-323-0005)

Tamatuma kingornatigut imatut oqaaseqaateqarpunga:

1. Suut misissorpakka?

1.1. Kommunip A-mik soraarsitsinermut atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginnera suliamik suliarinninninni isummerfiginiarlugu aalajangerpunga.

Kommunip A-mut tunngavilersugaasumik allakkatigut aalajangiisimannginnera isummerfiginiarlugu aammattaaq aalajangerpunga.

Kommunip suliami kukkussuteqarsimalluni paasigamiuk nammineq suliniuteqarnermigut qisuariarsimannginnera taamatutaaq isummerfigaara.

Oqaatigaara kommunip A-mik soraarsitsinera ingerlatsinermik inatsiseqartitsinermi pisumut naapertuuttumik iliuuseqartarnermik tunngavimmut naapertuuttuunersoq oqaaseqaammi matumani isummerfiginngikkiga.

Kommunip A-mik soraarsitsinermut atatillugu soraarsitsinermut piffissaliussaa taamatutaaq isummerfiginngilara.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 14, imm. 1 innersuussutigaara, tassuunalu aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

1.2. Ajornartorsiutinik taamaattunik siusinnerusukkut nammineq suliarinnissimangikkaangama Danmarkimi atuakkiaasimasut aamma Folketingip Ombudsmandiata periaasia oqaaseqaatinni arlalitsigut aallaavigisarpakka. Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngaviup Danmarkimilu inatsiseqartitsinikkut tunngaviup pingaarnerusutigut assigiinnerat tamatumunnga pissutaavoq. Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngavik Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngavimmit allaasoq isumaqaraangama tamanna oqaatigisarpara.

Oqaaseqaatiga imatut tulleriinnilerneqarpoq:

- Immikkoortoq 2: Suliaq pillugu naatsumik oqaatigisassat
- Immikkoortoq 3: Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq
- Immikkoortoq 4: Kommuniq isumaa
- Immikkoortoq 5: Uanga naliliinera

Oqaatigaara suliap ingerlasimanerata allaaserineqarnera oqaaseqaammut tulliummat.

2. Suliaq pillugu naatsumik oqaatigisassat

A utoqqaat illuanni taartaasartutut piffissaq tamakkerlugu sulisartutut 3. september 2020-mi atorfinitsinneqarpoq. Atorfinitsitsinermi allakkat tamatumunnga atattillugu suliarineqarput. Atorfinitsitsinermi allakkat A-p suliassaasa allaaserineqarnerannik ullorluunniit suna kingullertut suliffigissagaa paasissutissamik imaqqanngillat.

A-p ornigulluni sulisuma ilaannik oqaloqateqarnermini oqaatigaa inuup tapersersortitut ikiortaaffigisami immikkut tapersersorneqarnissani pisariaqartikkunnaarpagu soraarsitaasussaalluni nalunngikkini.

A-p atorfinitsinneqarnerani allakkat 14. februar 2022-mi allanngortinneqarput, taamaalilluni 28. februar 2022 ullutut A-p suliffissaatut kingullertut taaneqarluni. Paasisara unaavoq tamanna A-p utoqqaallu illuanni pisortaqatigiit 14. februar 2022-mi ataatsimiinnerannut atatillugu pisimasoq. Ataatsimiinnerup 14. februar 2022-mi pisup imaqarniliorneqarnera allagaatilluunniit allat tamatumingga imaqartut suliame allagaatini ilaanngillat.

A ilaatigut Kommuni Qeqertallip borgmesterianut, INUIT pisortaannut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaarfimmut 15. februar 2022-mi saaffiginnippoq. A-p ilaatigut oqaatigaa atorfinitsitsinermi allakkat allanngortitat atsiornissaannut pingitsaalineqartutut misigisimalluni.

INUIT pisortaannit kommunip pisortaaneranut e-mailimit 15. februar 2022-meersumit erserpoq A puigortunngortunut immikkoortortaarfimmi tamarmi taartaa-sartutut piffissap ilaani atorneqarsimasoq. E-mailimit tassannga taamatutaaq erserpoq pisortaagallartup A atuinnaarmanerlugu nammineq aalajangissagaa.

A kommunimit 16. februar 2022-mi allagarsivoq, suliallu kukkusumik aallartinneqarsimanera kommunip allakkani taakkunani utoqqatissutigaa. Kommunip allakkamini oqaatigaa A-p isumaqatigiissutaanut atatillugu suliassaaruttoq, taamaattumillu utoqqaat illuata sivikitsumik piffissaliilluni soraarsitsiniarneq aallartissimagaa.

A kommunimit 22. februar 2022-mi allagarsivoq, allakkanillu taakkunanga erserluni inuk A-p tapersersortitut ikiortaaffigisaa immikkut tapersersorneqarnissaminik pisariaqartitsiunnaartoq. Taamaattumik A 25. februar 2022-mi oqaloqatigineqarnissaminut aggeqquneqarpoq, tassanilu qaqugukkut "suliunnaassasoq" paasitinneqassalluni.

A 25. februar 2022-mi ataatsimiinnermi nalunaarfigineqarpoq 31. marts 2022 kingullertut suliffigissagaa. Kommunip isumaqatigiissut tunngavigalugu soraarsitsinissamut piffissaliussamik malinninnginnera A-p ataatsimiinnermi tassani erseqqissarlugu oqaatigaa.

A kommunimit 25. februar 2022-mi allagarsivoq, A-llu tapersersortitut ikiortitut 31. marts 2022-mit atuutilersumik soraarsinneqarnissaa kommunip allakkani taakkunani aalajangiusimavaa.

Kommunip soraarsitsinera A-p uannut 23. maj 2022-mi naammagittaalliuutigaa.

3. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

3.1. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq

Oqartussaasoq suliami aalajangiinnginnermini suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarnissaanik pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi (matuma kingornatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartartussami) kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 19-ip ataatsimut pissaaffilerpaa. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataaneq inatsisikkut aalajangersagaasoq pillugu aalajangersagaq oqartussaasup nammineq suli-sui eqqarsaatigalugit atorfeqartitsinermik inatsiseqartitsinermi iliuitsinut aalajangersimasunut aamma atuuppoq. Soraarsitsineq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiineruvoq, taamaattumillu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu inatsimmi malittarisassat sulianut soraarsitsinernut tunngasunut atuullutik.

Oqartussaasup suliami aalajangiinnginnerani suliami illua'tungiusup soraarsitsissamaarnermut pissusiviusutigut tunngavigisaanik ilisimasaqalernissaminut taannalu pillugu oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaa suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup siunertaraa. Taamaalilluni suliami illua'tungiusup soraarsitsissamaarneq pillugu isummaminik tusarniaavigineqarnerata siunertaa tassaavoq suliami illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigineqartup iliuitsimi soraarsitsisoqarnissaanillu aalajangiissamaarnerup imminnut ataqatigiinneqarnerannik paasinninnissaminut periarfissinneqarnissaa. Taamaalilluni suliami illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigineqartuq suliamik nammineq qanoq paasinninnerminik saqqummiussinissaminut kiisalu paatsuuisoqarsimappat, eqqoqqissaanngitsoqarpat ilaannakuusoqarpalluunniit taakkunninnga naqqiinissaminut periarfissinneqassaaq.

Suliami illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigineqartoq oqartussaasup suliamik paasinninnera paasilluassallugu kiisalu oqartussaasumut illersornissaminut aammattaaq periarfissaqalersarpoq. Oqartussaasup suliamik paasissutissartalersuinnera suliami illua'tungiusup aammattaaq patajaallisartarpaa, oqartussasullu eqqortumik paasissutissartalersorluagaasumillu aalajangiisarnissaa qulakkeertarlugu. Taamaalillutik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat innuttaasut ingerlatsivimmik tatiginninnerannik sakkortusaaqataasarput.

Suliami illua'tungiusup isumaanik suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 1 tunngavigalugu tusarniaasussaataaneq atuuttarpoq, oqartussasoq suliami pissusiviusut pillugit paasissutissanik aalajangersimasunik peqarpat, paasissutissat taakku suliami illua'tungiusumut ajoqusiisuuppata – suliamilu illua'tungiusoq oqartussaasup paasissutissanik pineqartunik peqarneranik ilisimaqarsorinangippat.

Suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik nalinginnaasoq taanna atorfinitsitsinermik inatsiseqartitsinermi iliuutsinut aalajangersimasunut atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffimmik annertusisamik tapertalerneqartarpoq. Tamatuma nassataraa suliami illua'tungiusup suliami pissusiviusut saniatigut suliap inatsiseqartitsinikkut uppersaasersuinikkullu tunngavigisaanik aamma tusarniaavigineqartussaanaera. Taamaalilluni suliami illua'tungiusoq aalajangiinermut tunngaviusoq tamaat pillugu tusarniaavigineqartussaavoq, oqartussaasup paasissutissanik taakkuninnga pigisaqarnera paasissutissallu pineqartut taakkua oqartussaasup aalajangiinermut tunngavianut ilaanerat ilisimareeraluarpaguluunniit.

Suliami illua'tungiusup isumaanik annertusisamik tusarniaasussaataaneq atuunnersoq naliliiniarnermi pisup oqartussaasumit qisuariarfigineqarumasup naallasseriitsuliornermut tunngasuunera imaluunniit naliliinikkut qisuariarfissamut tunngasuunera immikkoortisimaneqassapput.

Naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsineq sulisitsisup aqutsisinnaatitaa-neranik tunngaveqarpoq, "naliliinermullu tunngasoq" ataqtigiinneqarnermi matumani missiliuussilluni naliliinertut paasineqassalluni. Naliliineq tunngavigalugu soraarsitsineq pissutsinik sulisitsisumut tunngasunik (soorlu sipaarniuteqarner-nik) pissutsinillu atorfeqartitaasumut tunngasunik (soorlu pikkorlunnermik/naleqqutinnginnermik) tunngaveqarsinnaavoq.

Naalasseriitsuliorneq pissutigalugu soraarsitsisoqarsinnaavoq sulisitsisoq isuma-qarpat atorfeqartitaasoq atorfeqartitaanermi naapertuutinngitsumik iliuse-qarsimasoq imaluunniit iliuseqarsimanngitsoq. Tamatumani oqaatigineqarajut-tarpoq atorfeqartitaasoq sulinermit attuumassuteqartunik unioqqutitsisimasoq. Assersuutitut taaneqarsinnaavoq atorfeqartitaasoq sulinermit atatillugu inatsit unioqqutinngu peqqusissummik suliarinnikkumasimanngitsoq imaluunniit sulif-feqarfimminit tillissimasoq.

Atorfeqartitaasup naalasseriitsuliorsimanagera pissutigalugu soraarsinneqarnissaa-nik aalajangiinissani oqartussaasup kissaatigiguniuk atorfeqartitaasoq taanna su-liami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffe-qarneq tunngavigalugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaavigissavaa.

Naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinermi naatsorsuutigineqartarpoq suliami il-lua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffeqarneq tunngavigalugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq aatsaat pisuni atorfeqartitaasup suleqatigiinnermi ajornartorsiutit imaluunniit atorfeqartitaasup pineqartup atorfigisamini pikkorlunnera/tassunga naleqqutinnginnera pissutiga-lugit soraarsinneqarfiini atuutissasoq.

Pisortani atorfeqartitaasoq pissutsit naliliinermut tunngasut allat soorlu suliassaa-leqineq sipaarniuteqarnerlu pissutigalugit soraarsinneqarpat suliami illua'tungiu-sup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pisussaaffeqarneq atuutissan-gilaq.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamik piunasaqaatip isummerfigi-nissanut siusinnerusukkut periarfissaqartarsimavunga. Suliat 2018-2, 2021-2

aamma 2022-5 nittartakkanni www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaasut tamatumunnga atatillugu innersuussutigaa. 2013-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 3.3-mi allaaserisara "Suliani sulisunut tunngasuni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq" taamatutaaq innersuussutigaa-ra.

Oluf Emborgip aamma Peer Schaumburg-Müllerip atuakkiaanni "Offentlig arbejdsret"-imi aappasaanik (2010-mi) naqitertinneqartumi quppernerit 51 aamma 52 kiisalu Niels Fengerip atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi siullermik (2018-imi) naqitertinneqartumi quppernerit 590-imit 592-imit aammattaaq innersuussutigaa.

3.2. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaanginnerup amigartumilluunniit tusarniaanerup inatsiseqartitsinikkut sunniutai

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq naammattumik ersarissuseqanngippat tusarniaasoqanngivippalluunniit suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup siunertaa eqqortinneqanngitsoorsinnaavoq, innuttaasormi isornartorsiutigineqartunik isummerfiginninnissaminut periarfissaqassanngimmat taamalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut sukumiisumik akissuteqarnissaminut periarfissaqassanani.

Taamaalilluni suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoornerup amigartumilluunniit tusarniaanerup kukkusumik aalajangiineq nassatarisinnaavaa, soorlu aalajangiinnermut tunngaviusup amigarnera pissutigalugu. Taamaattumik suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq qularnaveeqqutitut maleruaqqusamik aamma taaneqartarpoq – tassa malittarisassamik aalajangiinerup inatsimmik unioqqutitsisuunnginneranik eqqortuuneranillu qularnaveeqquseeqataasumik taaneqartarluni.

Oqartussaasup sulisoq suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigisimanngippagu, aalajangiinnginnerminilu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimasariaqaraluartoq kingusinnerusukkut paasiguniuk suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoornerup kingunerisassai isummerfigissavai. Ta-

matumunnga atatillugu oqartussaasoq suliap suliareqqinneqarneratigut kukkurnermik aaqiinissaminut periarfissaqassaaq.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat malineqarsimanngippata suliamiluunniit illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimanngippat aalajangiineq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginnermit sunnerneqassasoq ilimagisariaqarpoq, taamalu atuussinnaassuseqassanani.

Oqartussaasulli aalajangiineq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerpup eqqortumik ingerlanneqarneratigut allatut imaqalernavianngitsoq uppersarsinnaappagu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaatitaanermik sumiginnaaneq suliamiluunniit illua'tungiusup isumaanik tusaarniaanermi amigaatit atuussinnaassuseqannginnermik nassataqassanngillat.

Danmarkimi inatsiseqartitsinermit ileqquusutut periaatsip manna nassataraa, tassalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginnerup aalajangiinnermut aalajangiisuusumik sunniteqarsimannginnerata oqartussaasumit qanoq qularnaatsigisumik uppersarsaaserneqarnissaa eqqarsaatigalugu aalajangersimasunik eqqoqqissaartunillu tunaartarisassaqaanngitsoq. Siusinnerusumut sanilliullugu ullumikkut tamanna eqqarsaatigalugu oqartussaasup piumaffigineqarnera annikilliaratortutut ippoq.

Taamaalilluni Højesteretsi suliani arlalinni aalajangiineq tigussaasutigut eqqortuusooq isumaqaraangami aalajangiineq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoorsimaneq amigartumilluunniit tusarniaasimaneq pissutigalugu atuussinnaassuseqanngitsutut isigineqassanngitsoq aalajangiisarsimavoq.

Højesteretsip eqqartuussutaa UfR 2003.1660 H aamma Vestre Landsretsip eqqartuussutaa UfR 2004.904 V tamatumunnga atatillugu innersuussutigaaq.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermi amigaat annertuujusimanersooq erseqqissimanersorlu imaluunniit suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi piumasaqaammik ima-

luunniit suliame illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik pi-sussaaffeqarnermik sutigit tamatigit eqqortitsisuungitsoq ingerlanneqarsima-nersoq sunniuteqartillugit isiginiarneqartarput. Suliamimi illua'tungiusup isumaa-nik tusarniaaneq tassaavoq eqqortumik aalajangiinerup qulakkeerneqarnissaanut aqut. Taamaalilluni suliame illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq suliame illua'-tungiusup pisumik paasisaqarnissaanut aalajangiiniarnermilu tunngaviusumik sunniiviginneqataanissaanut ilumut sunniuteqavissimanersoq pingaartillugu isigi-niarneqartarpoq.

Suliam soraarsitsinermit tunngasumi pisortani sulisitsisup suliame illua'tungiu-sup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassanik malinninnginnera atuus-sinnaassuseqannginnermik nassataqartoq naliliisoqarpat atorfeqartitaanerup i-ngerlaannarnera tamatuma kingunerinngilaa, pisulli qanoq issusiat apeqqutaatil-lugu taarsiissuteqartoqarnissaanik piumasaaqateqartoqarnera kingunerisinnaal-lugu.

Niels Fengerip atuakkiaani "Forvaltningsret"-imi (2018-imeersumi) quppernerit 598-imit 602-mut innersuussutigaaq.

Folketingip Ombudsmandiata ukiumoortumik nalunaarutaa FOB 2021-14 aam-mattaaq innersuussutigaa.

3.3. Tunngavilersugaasumik allakkatigit aalajangiinissamut pisussaaf-fik

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiineq tassaavoq ingerlatsiviup iliuusaa, tassa suliame suup eqqortuune-ranik eqqortuusussaananeraniilluunniit oqartussaasup oqaatiginninnera.

Oqartussaasoq atorfeqartitaasumik soraarsitsinermit atatillugu allakkatigit aala-angiinissamut pisussaaffeqartoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisik-kut aalajangersarneqanngilaq.

Ungali paasinninnera unaavoq soraarsitsisoqarnissaanik aalajangiineq ima an-nerutigisumik akuliunnerusoq aalajangiineq innuttaasumut allakkatigit nalunaa-

rutigineqarpat tamanna ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuunnerpaassasoq. Aalajangiineq tunngavilersuummik aamma imaqartariaqarpoq.

Tunngavilersuisarnej pillugu malittarisassat suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi §§-tigut 22-kkut aamma 24-kkut aalajangersarneqarput, imaattunillu oqaasertaqarlutik:

“§ 22. Aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqaruni aalajangiinermut tunngaviusumik ilaqartinneqassaaq, suliameqataasumut tassunga tapersiisuulluinnangikkuni.

[...]

§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inatsisini maleruaqqusat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malillugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqarpat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingaarnerusut isummat tamakkua atornerannut aalajangiisuunerusut.

Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliameqataasumut tunngasut aalajangiinermi anner-tuumik pingartinneqartut.

Imm. 3. [...]

Suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pillugu oqaaseqaatinil ilaatigut makku erserput:

“Tunngaviusoq nassuiaataassaaq aalajanginerup sooq taama imaqarneranut.

Tunngaviusup, aalajangigaaq pillugu nalunaarutigineqartussap, oqartussaasunit qanoq erseqqissarneqarluartigisariaqarnera eqqoqqissaartumik allaaserineq ajornarpoq.

Akissutissap qanoq ittuunissaanut ilaatigut aalajangiisuusariaqarpoq suliameqataasup akineqartussap suliap sularineqarnerani suliallu pissusianut qanoq suleqataalluar-

tigisimanera. Taamaattumik aalajangersakkani killilerneqarput aalajangiinermut tunngaviusumi nalunaarummi ilanngunneqartussat.

[...]

Imm. 2 malillugu tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliami pissusiviusunut tunngasut, aalajangiinermi annertuumik pingaartinneqartut. Oqartussaasut suliami piviusuiit pillugit isumaat qanoq annertutigisumik erseqqissartariaqarnerseqq isummerfigissagaanni ilaatigut paa-seqqaartariaqarpoq tamanna isumaqatigiinngissutaasimannginnerseqq, kiisalu aamma suliami peqataasooq tamatuminnga ilisimasaqareersimannginnerseqq, soorlu suliamut tunngasunik ilisimatinneqarnissaminik qinnuteqaatimi siusinnerusukkut akuerineqarneranut atasumik.”

Tunngavilersuut eqqortuussaaq, imatut paasillugu oqartussaasup isumaliutersuuterpiarisimasaanik takutitsisuussasooq. Isiginiagassat oqartussaasup pingaartillugit isiginiarsimasai tamarmik tunngavilersuummi oqaatigineqassapput, pissutsillu pingaartillugit isiginiarneqarsimanngitsut tunngavilersuummi erseqqissarniarneqassanatik.

Tunngavilersuut missingiussilluni naliliinerit tunngavigalugit aalajangiinerit eqqarsaatigalugit pingaarnertut isiginiassanik missingiussilluni naliliinermut aalajangiisuusimasunik aamma imaqassaaq.

Tunngavilersuut tamakkua saniatigut pisariaqarpat suliami pissusiviusut aalajangiinermut annertuumik pingaaruteqartillugit isiginiarneqarsimasut pillugit nasuiaammik naatsumik imaqassaaq.

Kiisalu tunngavilersuut inatsimmi malittarisassanut aalajangiinermi tunngavigineqarsimasunut immikkut innersuusummik imaqassaaq. Tassa imaappooq aalajangiinermi paragraffimut, immikkoortumut, normoqarsimappat litraqarsimappallu taakkununga innersuussisoqarsimassasooq.

Erseqqissumik tunngavilersuisarnissamik piumasaqaatip isummerfiginissaanut siusinnerusukkut periarfissaqartarsimavunga. Suliat 2018-2, 2019-1, 2020-5

aamma 2021-4 nittartakkanni www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaasut tamatumunnga atatillugu innersuussutigaaq.

Niels Fengerip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi (2018-imeersumi) qupperneq 638 aamma innersuussutigaaq.

3.4 Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq

Ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik oqarnermi pineqartut tassaapput oqartussaasut innuttaasunik qanoq pinnittariaqarneranni malittarisassat tunngaviillu allasimannigitsut/inatsisikkut aalajangersagaangitsut.

Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq ilaatigut isumaqarpoq oqartussaasoq innuttaasunut inussiarnersumik mianerinnittumillu pissusilersussasoq, innuttaasut oqartussaasumik tatiginninnerannik sakkortusaasumik.

Pissutsit assigiinngitsorpasut innuttaasut oqartussaasullu tatigeqatigiinnerannik sunniisinnaapput. Tamanna soorlu oqartussaasup qanoq pissusilersortarnera, oqartussaasup suliamik suliarinninnerminik qanoq piareersaasarnera aamma oqartussaasup kukkussutunik sumiginnaanernillu malugisaqarnermini qanoq qisuariartarnera eqqarsaatigalugit atuuppoq.

Oqartussaasup kukkussuteqarnermini pisup ingerlasimaneranik innuttaasumut ilisimatitsissuteqartariaqarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup nalinginnaasumik nassataraa. Tamanna innuttaasut oqartussaasumik tatiginninnerannik sakkortusaataasarpog.

Oqartussaasup kukkussuteqarluni paasigaangamiuk pilertortumik qisuariartarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnerusoq Ombudsmandip siusinnerusukkut oqaaseqaammimi oqaatigisimavaa. Ombudsmandip oqaaseqaataa 2002.20-1 innersuussutigaaq.

Ingerlatsinermi inatsiseqartitsineq pillugu ataatsimut atuakkiaasimasut innersuussutigaaq, matumani pingaartumik Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi aappasaanik naqitertinneqartumi kapitali 16,

Niels Fengerip atuakkiaa "Forvaltningsret" siullermik naqitertinneqartoq aamma John Vogterip atuakkiaa "Forvaltningsloven med kommentarer" pingajussaanik naqitertineqartoq ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

4. Kommunip isumaa

Kommunip suliamik naliliiviginninnini uannut oqaaseqaatikku 19. september 2022-meersukku nassuiarpaa. Kommunip tamatumunnga atatillugu ilaatigut makku oqaatigai:

"Suliami allagaatinik pigineqartunik, tamarmik Ombudsmandimit aamma tiguneqa-reersunik, misissuereerluni kommuni isumaqarpoq,

- a) aalajangersakkap siunertarisaa malillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffini, tassa erseqqinnerusumik oqaatigalugu [A-p] so-raarsinneqarnissaa pillugu kommunip aalajangiinnginnermini illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataani nalinginnaasoq, inatsisikkut aalajangersa-gaasoq kommunip malissimangikkaa,
- b) suliami illua'tungiusoq [A] kommunip aalajangiinnginnerani aalajangiussassa-tut eqqarsaatigineqartoq **sioqqullugu** kommunimit tunngavineqartutut o-qaatigineqartut ilisimasaqarfigilernissaannut oqaaseqaateqarfiginissaannullu periarfissinneqarsimangitsoq,
- c) suliami illua'tungiusoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut atatil-lugu kommunip paasissutissaatai suliami pissusiviusutut isigineqartut, tamatu-mani paasissutissat taakku suliami illua'tungiusumut akornusiisuusut suliamilu illua'tungiusup ilisimassagai ilimagineqarsinnaanngitsut ilanngullugit eqqarsaa-tigalugit, taamaalilluni ilisimasaqarfigilersimangikkai,
- d) Ombudsmandip allagaani allassimasutut "atorfinititsisarneq pillugu inatsise-qartitsinermini iliutsinut aalajangersimasunut, matumani peersitsisoqarnissaa-nik aalajangiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, atatillugu suliasat suliarine-qartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi suliami illua'tungiusup isumaanik tusar-niaasarneq pillugu ataatsimut malittarisassaq suliami illua'tungiusup isumaanik annertusisamik tusarniaasarneq pillugu malittarisassamik inatsisikkut aalaja-ngersagaanngitsumik tapertalerneqartarpoq – tassuunalu aalajangersarneqar-poq suliami illua'tungiusoq - suliami pissusiviusut pillugit tusarniaanerup sania-tigut – suliap inatsiseqartitsinikkut uppernarsaasiussatigullu tunngavii pillugit aamma tusarniaavigineqassasoq", kommuni tassunga atatillugu isumaqarpoq

siunertarisaq eqqarsaatigalugu taakku malinneqarnatillu qisuariarfigineqarsi-
mannginnerat ajuusaarnartuusoq,

- e) kiisalu tamatumani suliami illua'tungiusoq `aalajangiinermut tunngaviusutut
tamarmiusutut´ kommunimit isigineqartut suliami illua'tungiusumit ilisimane-
qariinngitsut pillugit isummaminik tusarniaavigineqars**simanngitsoq**, paasissu-
tissat pineqartut kommunip pigigai paasissutissallu pineqartut kommunip aala-
jangiinissaanut tunngaviusunut **ilaareersutut** isigineqaraluarpataluunniit.

[...]

Taamaattumik periaatsikkut kukkussuteqarneq pissutigalugu suliami illua'tungiusup
isumaanik tusarniaalluni atorfeqartitaasumut allakkanik suliaqarsimannginnini kom-
munip ajuusaarnartutut isigaa, taamaaliornikkut tunngavissat tunngavigineqartut pi-
sortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamatumunnga
piumasaqaatit tunngavigalugit malinneqarsimanatik.

[...]

Imaqarniliap pitsaassusia imarisaalu eqqarsaatigalugit imaqarniliaq pineqartoq [isu-
massuiniarluni oqaloqatigiinermut 25. februar 2022-mi ingerlanneqartumut tunnga-
soq] suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaassutitut kommunimit isigineqanngilaq.

[...]

Allakkatigut aalajangiisoqarsimannginnera [A-llu] soraarsitaaneranut atatillugu allak-
katigut aalajangiinermik tunngavilersukkamik soorunami peqannginneranut pissutsit
taamaatsillugit allakkatigut aalajangiisoqarsimanngitsoq kommunip nassuerutigaa,
tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat.

[...]

Isumaqatigiissut tunngavigalugu soraarsitsinissamut piffissaliussaq [A-p] soraarsinne-
garneranut atatillugu malinneqarsimanngitsoq kommuni naliliivoq. Isumaqatigiissut
atorfinitsitsinermut isumaqatigiisummi oqaatigineqartoq kommunip uppernarsarpaa
soraarsitsinissamullu piffissaliussap tassunga atasup malinneqarsimannginnera upper-
narsarlugu.

Kommuni allanik oqaatigisassaqaanngilaq.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

5. Uanga naliliinera

5.1. A-p atorfeqartitaanera

5.1.1. Paasisara unaavoq A utoqqaat illuanni Qasigiannguaniittumi tapersersortitut ikiortitut 3. september 2020-mi atorfinitsinneqarsimasoq. Atorfinitsitsineri allakkanit erserpoq A piffissaq tamaat sulisartussatut atorfinitsinneqarsimasoq. Uanga paasisara unaavoq A-p atorfia taartaasartutut atorfittut taaneqarsimasoq.

Suliassat sorphaat A-p isumagisassarinerai atorfinitsitsineri allakkani takuneqarsinnaanngilaq. Najugaqartoq sorleq A-p tapersortitut ikiortaaffigissaneraa atorfinitsitsineri allakkani taamatuttaaq takuneqarsinnaanngilaq. Ulloq suliffiusussa kingulleq atorfinitsitsineri allakkani aammattaq takuneqarsinnaanngilaq.

Suliamik suliarinninninni malugaara A piffissap ilaani puigortunngortunut immikkoortotaqarfimmi tamarmi taartaasartutut atorneqarsimasoq.

5.1.2. Taamaalilluni uanga naliliinera unaavoq atorfinitsitsigallarneq pineqanngitsoq, naak A-p atorfia taartaasartutut atorfittut taaneqaraluartoq. Uanga paasinninera unaavoq A-p utoqqaat illuanni atorfeqartitaanera aalajangersimasumik atorfinitsitsinerimut takussutissaasoq.

Uanga paasinninera A-p tapersersortitut ikiortaaffini immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsiunnaarpat soraarsinneqartussaanerminik ilisimasaqarnerata allanngortinngilaa.

Uanga paasinninera A-p atorfinitsinneqarnerani allakkat 28. februar 2022 ullortut A-p suliffissaatut kingullertut taallugu kommunimi 14. februar 2022-mi ataatsimiinnermi allanngortinneqarnerisa taamatuttaaq allanngortinngilaat.

5.2. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq

5.2.1. Paasisara unaavoq A inuup tapersersortitut ikiortaaffigisami tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsiunnaarnera pissutigalugu soraarsinneqarsimasoq.

Taamaalilluni kommunip A soraarsippaa, tassami atorfinitsinneqarnini tunngavigalugu suliarisinnaasaminik isumagisassaarummat.

Uanga tamanna tunngavigalugu naliliinera unaavoq kommunip A-mik soraarsitsinera naliliineq tunngavigalugu soraarsitsinerusoq.

Taamaattumik kommunip A aalajangiisoqannginnerani suliami illua'tungiusutut isumaanik suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit tusarniaavigissallugu taamaallaat pisussaaffigaa.

5.2.2. Kommunip A aalajangiisoqarnissaa sioqqullugu suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigisimanngikkaa takusinnaavara.

Kommunip A isumassuineranut atatillugu 25. februar 2022-mi ataatsimeeqatigaa. Kommunip uannut oqaaseqaammimi 19. september 2022-meersumi oqaatigaa ataatsimiinneq taanna A-p suliami illua'tungiusutut isummaminik tusarniaavigneqarneratut kommunip isiginngikkaa.

5.2.3. Uanga tamanna tunngavigalugu naliliinera unaavoq kommunip suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat kommunip A-mik soraarsitsineranut atatillugu malissimanngikkai.

5.3. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaannginnerup inatsiseqartitsinikkut sunniutai

5.3.1. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq sukumiisumik ingerlanneqarsimasuuppat kommunip A-mik soraarsitsineranut suna tunngavilersuutigisimassagaluarneraa kiisalu pissutsit suut kommunip aalajangiisuusumik pingaaruteqartillugit isiginiarsimassagaluarnerai paasinngilara.

INUIT pisortaata kommunimi pisortaaneranut e-mailiani 15. februar 2022-meersumi oqaatigineqarpoq A puigortunngortunut immikkoortortaqaarfimmi taartaa-

sartutut kommunimit piffissap ingerlanerani atorneqarsimasoq. E-mailimit tasanna taamatuttaaq erserpoq A atorneqaannassanersoq pisortaagallartup nammineq aalajangissagaa.

Uanga tamanna tunngavigalugu naliliinera unaavoq A-p soraarsinneqarnissaa sioqqullugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup eqqortumik sukumiisumillu ingerlanneqarneratigut kommunip aalajangiinera allanngortinneqarsimassagaluarnersoq naliliinissamut paasissutissanik naammattunik peqanngitsunga.

5.3.2. Taamaalillunga suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanngitsoornerup inatsiseqartitsinikkut sunniutaanik naliliiviginnissinnaanngilanga.

5.4. Tunngavilersugaasumik allakkatigut aalajangiinissamut pisussaaffik

5.4.1. Ulloq A-p suliffigisassaa kingulleq A-p atorfinitsinneqarnerani allakkani 14. februar 2022-mi ilanngunneqarpoq. Uanga naliliinera unaavoq ullormik suliffiussumik kingullermik atorfinitsitsinermi allakkanut ikkussineq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassanik eqqortitsisumik aalajangiinerunngitsoq.

5.4.2. Suliami allagaatinit erserpoq kommunip allakkat A-mut 16. februar 2022-mi, 22. februar 2022-mi aamma 25. februar 2022-mi nassiussimagai.

Allakkanit taakkunanga ilaatigut erserpoq A-p sulisorineqarnissaa pisariaqarunnaartoq, inuummi tapersersortitut ikiortaaffigisaata tapersersorneqarnissani pisariaqartikkunnaarsimammagu.

5.4.3. Uanga naliliinera unaavoq allakkat taakku aalajangiinertut isigineqarsinnaanngitsut, kiisalu allakkat pingasut taakku arlaannaalluunniit tunngavilersuumik suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi piumasaqaatinik eqqortitsuunngitsoq.

Kommunip uannut oqaaseqaammini 19. september 2022-meersumi oqaatigaa A-mut allakkatigut aalajangiisoqarsimanngitsoq, allakkatigullu aalajangiinermik tunngavilersugaasumik piusoqanngitsoq.

5.4.4. Uanga tamakku tunngavigalugit naliliinera unaavoq kommuni Taja Larsen-imut allakkatigut aalajangiisimanngitsoq, A-lu tunngavilersuummik tunisimanngikkaa.

5.5. Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq

5.5.1. Kommunip uannut oqaaseqaataanit 19. september 2022-meersumit er-serpoq kommuni naliliisoq suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi malit-tarisassat malinneqarsimanngitsut.

Kommunip uannut oqaaseqaammini naggasiutitut oqaatigaa kommuni suliaq pil-lugu amerlanerusunik oqaatigisassaqaanngitsoq.

5.5.2. Kommuni nammineq suliniuteqarnermigut suliamik sularinneqqinniarnern-luni oqaatiginagu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut inatsisik-kut aalajangersagaasumik pisussaaffeqarnerminik malinnissimanani, suliami aa-lajangiisimanani isumaqatigiisummilu piffissaliussatut taaneqartoq eqqortissi-managu uannut paasissutissiinera paatsuungassutigaa.

5.6 Eqikkaaneq

5.6.1. Ataatsimut isiginillunga naliliinera unaavoq A-p soraarsinneqarneranik kommunip sularinninnera isorisariaqartuusoq, tassami

- kommunip A soraarsitsineq sioqqullugu suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigisimanngimmagu aamma
- kommuni A-mut allakkatigut aalajangiisimanngimmat, A-lu tunngaviler-suummik tunisimanngimmagu.

Inassutigaa kommunip suliaq oqaatigisakka isiginiarlugit suliareqqissagaa su-liamilu illua'tungiusup isumaanik tusarniaannginnerup kingunerisaa isummerfi-gissagaa.

Kommunip suliami amigaataasut malugigamigit taakkua kingunerisaannik isum-merfiginnissimanginnera immi isorisarialittut isigaara.

Kommuni qinnuigara inassutigisara kommuni qanoq iliuuseqarnissamut pissutis-saqalersinneraa uannut nalunaarutigeqqullugu.

Oqaaseqaat manna oqaaseqaammi pineqartut kikkuussusii ilisarnarunnaarsillugit nittartakkanni tamanut saqqummiunneqarumaarpoq, 2023-milu ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaaneqarumaarluni.

Allakkat ukua assilinerat A-mut nassiuppara.

SULIAP INGERLASIMANERATA ALLAASERINEQARNERA

A-p atorfinitsinneqarnerani allakkanit erserpoq tapersersortitut ikiortitut 3. september 2020-mi atorfinitsinneqartoq.

Atorfinitsitsinermi allakkat 14. september 2020-mi atsiorneqarsimapput. Atorfinitsitsineq killiligaasumik pippat ullup kingullertut suliffiusussap allannissaanut atorfinitsitsinermi allakkani immersugassatut inissaliisoqarsimavoq. Immersugasaq taanna immersorneqarsimanngilaq.

Atorfinitsitsinermi allakkat allangortitat suliame allagaatini ilaapput, taakkunani lu oqaatigineqarpoq ulloq suliffiususaaq kingulleq tassaasoq 28. februar 2022. Atorfinitsitsinermut uppersarsaat taanna 14. februar 2022-mi atsiornernik pingasunik ilaneqarsimavoq, matumani A-p atsiornera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliame allagaatini imaqarniliaq allagaatilluunniit allat 14. februar 2022-mi ataatsimiinnerup imarisaanik takutitsisut ilaangillat. Uangali paasinninnera unaavoq atsiornernit taakku atorfinitsitsinermi allakkanut A-p utoqqaallu illuanni pisortaqtigii 14. februar 2022-mi ataatsimiinneranni ikkunneqarsimasut.

A-p ilaatigut Kommuni Qeqertalimmi borgmesterimut, INUIT pisortaannut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfimmu e-mailimi 15. februar 2022-meersumi oqaatigaa utoqqaat illuanni suliunnaarnissani pillugu atsiortinneqarsimanani inuit pisinnaatitaaffiinik unioqqutitsinertut isigigini.

INUIT pisortaata kommunimi pisortaanermut e-mailianit 15. februar 2022-meersumit makku erserput:

“[...]

[A] 2020-mi septemberimi utoqqaat illuanni najugaqartumut puigortunngortumut tapersersortitut ikiortitut ilinniagaqarsimasutut ullut 14-ikkaarlugit akissarsiaqartut atorfinitsinneqarsimasooq. (Ulloq soraarfissaaq allanneqarsimanngilaq, utaqqiisaagallartutuunnaq atorfinitsitsineq pineqarmat, najugaqartoq pineqartoq eqqissisimanngitso-rujussuummat, [A-llu] atorfinitsinneqarnerani oqarfigineqarnittut piffissami killilimmi atorfeqartitsineq pineqarmat.)

Pineqartoq tapersersortitut ikiorteqarnissamik pisariaqartitsiunnaarpoq, eqqissisimalersimaqigami ulluinnarnilu inuunermi eqqissivilluni malinnaalersimammat.

[A] puigortunngortuni taartaasartutut piffissami 17. jan. 2022-mit 4. feb. 2022-mut atornerarpoq, tassa imaappoq puigortunngortunut immikkoortortaqaarfimmi tamarmi coronap nalaani ikiortitut (pisortaagallartup oqarneratut, naatsorsuutigaaralu pisortaagallartup [A] oqarfigisimassagaa piffissami killilimmi atorfnitisitsineq nammineq atsiorsimasani pineqartoq.)

Taamaattumik ippassaq allapparput najugaqartumut puigortunngortumut tapersersortitut ikiortitut ulloq suliffik kingulleq 28. feb. 2022-mi pissasoq, taava pineqartoq atuinanarumanerlugu pisortaagallartup nammineq aalajangissavaa.

Taanna pingasunngorpat suliartussaaq.

Pisortap tullerigallagaa angerlarsimaffimmilu ikiorteqartitsinermi pisortaq ippassaq qinnuigaakka [A] oqaloqatigeqqaariarlugu najugaqartumut puigortunngortumut taartaagallartutut sulinerata 28. feb. 2022-mi uninnissaa pillugu allakkanik tuneqqullugu, pisortaagallartoq napparsimammat.

[...]” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunip A-mut 16. februar 2022-mi allagaanit makku erserput:

”Pillugu: Suliffimmik taamaatinneqartussatut suliaq

Suliffimmiik taamaatinneqartussatut suliap kukkusumik aallartissimanagera ajuusaarutigalugu uku allakkat Kommune Qeqertalik INUIT/INUA utoqqatsissutitut ingerlatippagut.

Nassuiaat:

Isumaqatigiissut atuuttoq støttestperson aallartiffeqarluni 3-9-2020 naaffissaa xxxxx allassimanani. Suliamut isumaqatigiissutaasoq suliassaarummat isumaqatigiissutip taamaatinneqarnissaa sukkavallaamik pipallatamik aallartinneqarsimagaluarpoq. Taamaattoq maanna suliaq aqutsisutut inissisimagallartup torersumik sularissallugu ti-guaa, tassangaanniillu tusangaqaqqikkumaarputit.”

A kommunimut 17. februar 2022-mi imatut allappoq:

“Inatsit malitassarsi kukkulluinnarparsi. Malittarisassat malillugit inua isigalungu tunniuttussaavasi, nassuiaallugulu allakkat imaanik. Periarfissiivusi unnerluunneqarnissassinut. Ajuusaarutersi tingusinnaangilara taama kusanaangusunnartigisumik qulangiisumillu iliuuseqareertusi, [...]”

Kommunip allakkat A-mut 22. februar 2022-mi nassiuppai, taakkunangalu makku erserput:

Pillugu: Suliffimmik taamaatinneqarnissat

Massakut støtte-uffigisat [najuqartoq atiatigut taasaq], støtteqarnissaa massakut pisariaarunnikuuvoq, taamaattumik oqaloqatiginiarlutit aggersarpatsigit ulloq 25.02.-22 taannalu pissaaq utoqqaat illuata allaffiani nal. 13:00.

Tassani ullormi ulloq suna suliunnaassanersutit paasitikkumaarpatsigit.

[...]”

Utoqqaat illuanni pisortaqatigiit A-mik isumassuillutik oqaloqatiginninnerat 25. februar 2022-mi ingerlanneqartoq pillugu imaqarniliamit makku erserput:

“[Najuqartoq atiatigut taasaq], (støtte-tut) atorunnaarsinneqarnissaanut. Tassanilu pineqartoq suliunnaassasoq nalunaarutigineqarpoq 31. marts 2022 naggammik sulissasoq.

Pineqartoq oqaaseqarpoq barnehjælperit isumaqatigiissutaat malillugu ukioq ataaseq sinnerlugu sulisimaguni qaammatit pingasut sioqqullugu suliunnaarnissaanik ilisimatinneqartussaalluni.

Ittuugallartoq oqaaseqarpoq HR-imut aperinikuulluni ajorinnigikkaalu HR-iminngaaneersut. Pineqartoq oqaaseqarpoq isumaqatigiissutit malinneqartussaasut. Tusarnaartua oqaaseqarpoq SIK-p isumaqatigiissutai barnehjælperillu isumaqatigiissutaat malinneqarluinnassasut. Ittut ningiullu allanngorsimatigigaluarpalluunniit malinneqassasut.

15 minut pause ningiuuneq HR-ilu paasiniaaffiginerani. Paasiniaanermilu ningiuuneq HR-ilu aamma ajorinnigatik nalunaaruteqarput. Suliunnaarnissamik nalunaarut ittup siunniuteqqavaa 31. marts 2022 kingullermik sulissasoq.

Pause unippoq. 13:30 oqaloqateqarneq aallarteqqippoq.

Ittu oqarpoq aperinermi akisoqarpoq ajunngittuusut. Aaliangiuteqqallugu 31. marts suliunnaassasoq. Sulili pineqartoq atsiorusunngilaq isumaqatigiissut malillugu ingerlasoqangimmat. Unioqqutitsilluni pisoqarmat.

Immikkoortortami aqutsisutut 4. februar 2022 atorunnaarsinneqartussatut isumaqatigiissutigineqarluni. Isumaqatigiissulli qaangiutereersoq oqarfigineqanginnami aqutsisutut ingerlaannarsimalluni oqarfigineqarnissami tungaanut. Ittup nassuiarpaa nammineq isumaqarluni immikkoortortami aqutsisutut ingerlaqqissaguni oqaloqatigiinnerit ingerlateqqissallugit nutaamik isumaqatigiissusiornikkut ingerlaqqissinnaanera. Taamaattorli ulloq 4. februar 2022 aqutsineq unitsinneqartoq.

Pineqartoq ilisimatinneqarpoq naammagittaalliorsinnaatitaasoq.

Tusarnaartuata oqaaseqarnermini eqqaasitsissutigaa uani allakkiami pineqartup akuersaannginnera. Pineqartoq soraarsinneqarnissaminut akuersaanngilaq toqqissisimananilu. Anginnginnermini ulloq suna nalunaaqutaq qassinullu oqaloqatigineqarnek ingerlaqqissanersoq. Ittup ilisimatippaa soraartinnagu ulluliussaq tunniukkumaarlugu.”

Allakkanit 25. februar 2022-meersunit makku erserput:

“Pillugu: Suliffimmik taamaatinneqarnissat pillugu

Maanna neriorsuinikuugatta ilinnut allagaqarniarluta allaffigaatsigit.

Neriorsuigaluaratta ullormik allamik aggersaassamaalaratta kisianni uagut isumarput aalajangiusimaannarparput, tassa 31. marts 2022 tapersersortitut sulinerit ullormi tassani unissasoq. Kisianni meeqqerisut isumaginninnermilu ikiortit isumaqatigiissutaat 02. dec. 2019-imeersoq malillutigu § 34 immikkoortoq 2 naapertorlugu aalajangiigatta.

Tassa tapersersortit (støtte-uffigisat) pisariaqartitsiunnaarmat immikkut sulisoqarnissaminik.

Taamaattumik naatsorsuutigissuat 31. marts 2022 suliunnaassagavit.”

Ombudsmandeqarfiup innuttaasunik 27. april 2022-mi ataatsimiititsinerani A ornigulluni oqaloqatiginnittoq sulisuma ilaata uannut naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitersorpaa. A-p oqaloqatigineqarnermini aammattaaq oqaatigaa tapersersortitut ikiortaaffigisani immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqar-titsiunnaarpat soraarsitaasusnaanini nalunngittuaannarsimagini.

A uannut 23. maj 2022-mi naammagittaalliorpoq, ilaatigullu makku oqaatigalu-git:

“Suliaq soraarsitsiniarnermut tunngasoq, taannalu sangujoraartumik ingerlavoq, aam-malu akisussaasumik ingerlanneqarnera aallartippoq, utoqqaat illuani sulillunga anger-larsimaffimmi ikiortit pisortaannik ingerlateriarneqarpoq. [Kommunimi sulisumut] e-mail atorlugu soraarsitsiniarneq inatsisit malillugit ingerlanneqarnissaanut piumasa-qarnikuuvunga. Eqqunngittumik soraarsinneqarsorivunga, soraarsitseriaaseq inatsisi-tigut malinneqanngimmat.”

Kommuni 16. juni 2022-mi qinnuigaara suliame allagaatit uannut nassiateqqul-lugit, taakkulu e-mailikkut 7. juli 2022-meersukkut tiguakka.

Kommuni 19. august 2022-mi qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullu-gu, makkulu oqaatigalugit:

“**1.** Kommuni qinnuigaara [A] soraarsinneqarnissani sioqqullugu suliame illua’-tungiu-sutut isumaanik tusarniaavigineqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

Suliame illua’tungiusup isumaanik tusarniaasarnermi piumasaqaatinik oqaaseqaatinni 2021-2-mi allaaserinninnera nittartakkanni atuarneqarsinnaasoq tamatumunnga ata-tillugu innersuussutigaa, tassanilu ilaatigut makku oqaatigaakka:

“Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsi-saanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinne-qartumi (matuma kingornatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 19-ikkut aalajangersarneqarpoq oqartussaasoq, suliame aa-lajangiinnginnermini, suliame illua’tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisus-saaffeqartoq. Suliame illua’tungiusup isumaanik inatsisikkut aalajangersagaasumik tusarniaasusfaatitaaneq oqartussaasup nammineq sulisui eqqarsaatigalugit atorfi-

nitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu iliuutsinut aalajangersimasunut aamma atuuppoq. Peersitsineq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnertut aalajangiineruvoq, taamaattumillu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu malittarisassat suliambut taamaattumut aamma atuupput.

Suliami illua'tungiusup aalajangiissamaarnermut pissusiviusutigut tunngaviusunik ilisimasaqalernissaminut taakkulu pillugit oqaaseqaateqarnissaminut oqartussaasup aalajangiinnginnerani periarfissinneqarnissaa suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanerup siunertaraa.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataaneq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19, imm. 1 tunngavigalugu atuuttarpoq oqartussaasup suliami pissusiviusut pillugit paasissutissanik aalajangersimasunik pigisaqarnera suliami illua'tungiusup ilisimangippagu, paasissutissat taakku suliami illua'tungiusumut akornusiisuuppata – oqartussaasullu paasissutissanik pineqartunik pigisaqarnera suliami illua'tungiusup ilisimassagaa ilimagineqarsinnaanngippat.

Atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi iliuutsinut aalajangersimasunut, matumani peersitsisoqarnissaanik aalajangiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, atatillugu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu ataatsimut malittarisassaq suliami illua'tungiusup isumaanik annertusisamik tusarniaasarneq pillugu malittarisassamik inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik tapertalerneqartarpoq – tassuunalu aalajangersarneqarpoq suliami illua'tungiusoq - suliami pissusiviusut pillugit tusarniaanerup saniatigut – suliap inatsiseqartitsinikkut uppersaasiussatigullu tunngavii pillugit aamma tusarniaavigineqassasoq. Suliami illua'tungiusoq aalajangiinermut tunngaviusut tamarmiusut pillugit isummaminik tusarniaavigineqassaaq, paasissutissat pineqartut oqartussaasup pigigai paasissutissallu pineqartut oqartussaasup aalajangiinissaanut tunngaviusunut ilaasut suliami illua'tungiusup nalunngereeraluarpagaluunniit.

Taamaattumik oqartussaasup pineqaatissiissutiginiakkatut eqqarsaatigineqartumut tunngaviusoq pillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni atorfeqarti-taasumut allakkat makkuningga imaqtartut suliarissavai:

- Pissutsit oqartussaasup pingaartillugit isiginiagai,

- Oqartussaasup suliamik paasinninnerigallagaa,
- Uppernarsaatitigut naliliisoqarsimappat naliliinerit,
- Oqartussaasup suliami inatsiseqartitsinikkut apeqqutit pillugit isumaa, matu-
mani inatsisini malittarisassat suut atussamaarneqarnerat taakkualu suliamut
pineqartumut qanoq attuumassuteqarneri ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut tunngaviup eqqortuunera oqar-
tussaasup qulakkiissallugu pisussaaffigaa.

Oluf Emborgip aamma Peer Schaumburg-Müllerip atuakkiaanni "Offentlig arbejds-
ret"- imi aappasaanik naqitertinneqartumi (2010-meersumi) quppernerit 51-52
aamma Niels Fengerip atuakkiaani "Forvaltningsret"-imi siullermik naqitertinne-
qartumi (2018-imeersumi) quppernerit 590-592 innersuussutigaa.

2. Sulisumik 25. februar 2022-mi oqaloqateqarneq pillugu imaqarniliaq suliami alla-
gaatini kommunip uannut nassiusaani ilaavoq.

Sulisumik 25. februar 2022-mi oqaloqateqarneq suliami illua'tungiusup isumaanik tu-
sarniaanertut isigineqassasoq kommuni naliliippat kommuni qinnuigaara oqaloqate-
qarneq taanna suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi piumasqaatinik eqqor-
titsisusoq kommuni isumaqarnerasoq paasissutissiissutigeqqullugu.

3. Sulisumik 25. februar 2022-mi oqaloqateqarneq pillugu imaqarniliami oqaatigine-
qarneqarpoq "pineqartoq ilisimatinneqarpoq naammagittaalliorsinnaatitaanermik".

Kommuni qinnuigaara naammagittaalliornissamut periarfissat suut tassani innersuus-
sutigineqarnerisut paasissutissiissutigeqqullugu.

4. Suliami allagaatini kommunip uannut nassiusaani aammattaaq allakkat 25. februar
2022-meersut ilaapput. Kommunip allakkani taakkunani oqaatigaa [A-p] atorfimminit
31. marts 2022-mi soraarsinneqarnissani naatsorsuutigisariaqaraa.

Kommuni qinnuigaara kommuni soraarsitsisoqarnissaanik soraarsitsinermut tunnga-
vilersuummik imaqartumik [A-mut] allakkatigut aalajangiisimanersoq paasissutissiis-
sutigeqqullugu, tak. suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu
malittarisassat.

[A-p] atorfinitsinneqarnera pillugu allakkat 14. februar 2022-mi atsiorneqarsimanerat maluginiarpara.

Kommuni allakkatigut aalajangiisimappat kommuni qinnuigaara aalajangiinerup taasuma assilineru kommuni oqaaseqaataanut ilanngullugu uannut nassiuteqqullugu.

5. Kommuni qinnuigaara isumaqatigiissut tunngavigalugu soraarsitsinissamut piffissaliussa [A-p] soraarsinneqarneranut atatillugu malinneqarsimasoq kommuni nalilinerineraa paasissutissiissutigeqqullugu.

[A] Naalakkersuisut Sulinermillu Inuussutissarsiuqartut Kattuffiata meeqqerineru ikiortit isumaginninnermilu ikiortit pillugit isumaqatigiissutaat malillugu akissarsiaqartinneqassasoq [A-p] atorfinitsinneqarnera pillugu isumaqatigiissummit 2. december 2019-imeersumit ersernera tamatumunnga atatillugu innersuussutigaa.

Paasisara unaavoq [A] 3. september 2020-mi atorfinitsinneqarsimasoq, [A-lu] tamanu tunngavigalugu soraarsinneqarnissaminut qaammatinik pingasunik piffissalerneruqartussaasoq, tak. isumaqatigiissummi qulaani taaneqartumi § 32, imm. 2, litra b.

Oqaatigaara isumaqatigiissummi tassani aalajangersagaq taanna kommuni allakkani 25. februar 2022-meersuni innersuussutigisimagaa.”

Kommuni oqaaseqaataa e-mailikkut 19. september 2022-meersukku tiguara. Kommuni ilaatigut makku oqaatigai:

“**1.** [A] soraarsinneqarnissani sioqqullugu suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigineqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu kommuni Ombudsmandimit qinnuigineqarpoq.

Akissut:

Pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kingusinnerusukku allannguuteqartinneqartumi § 19, imm. 1 malillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pissaaffeqarneq pillugu Ombudsmandip innersuussutaa malillugu kommuni makkuninnga oqaaseqaatissaqarpoq:

Suliami allagaatinik pigineqartunik, tamarmik Ombudsmandimit aamma tiguneqareersunik, misissuereerluni kommuni isumaqarpoq,

- f) aalajangersakkap siunertarisaa malillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffini, tassa erseqqinnerusumik oqaatigalugu [A-p] soraarsin-neqarnissaa pillugu kommunip aalajangiinnginnermini illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaatitaanini nalinginnaasoq, inatsisitigut aalajangersagaasoq kommunip malissimangikkaa,
- g) suliami illua'tungiusoq A kommunip aalajangiinnginnerani aalajangiussassatut eqqarsaatigineqartoq **sioqqullugu** kommunimit tunngavigineqartutut oqaatigineqartut ilisimasaqarfigilernissaannut oqaaseqaateqarfiginissaannullu periarfissinneqarsimangitsoq,
- h) suliami illua'tungiusoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut atatillugu kommunip paasissutissaatai suliami pissusiviusutut isigineqartut, tamatumani paasissutissat taakku suliami illua'tungiusumut akornusiisuusut suliamilu illua'tungiusup ilisimassagai ilimagineqarsinnaanngitsut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, taamaalilluni ilisimasaqarfigilersimangikkai,
- i) Ombudsmandip allagaani allassimasutut "atorfinititsisarneq pillugu inatsiseqartitsinermi iliuitsinut aalajangersimasunut, matumani peersitsisoqarnissaanik aalajangiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, atatillugu suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq pillugu ataatsimut malittarisassaq suliami illua'tungiusup isumaanik annertusisamik tusarniaasarneq pillugu malittarisassamik inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik taper-talernerqartarpoq – tassuunalu aalajangersarneqarpoq suliami illua'tungiusoq – suliami pissusiviusut pillugit tusarniaanerup saniatigut – suliap inatsiseqartitsinikkut uppersaasiussatigullu tunngavii pillugit aamma tusarniaavigineqassasoq", kommuni tassunga atatillugu isumaqarpoq siunertarisaaq eqqarsaatigalugu taakku malinneqarnatillu qisuariarfigineqarsimanginnerat ajuusaarnartuusoq,
- j) kiisalu tamatumani suliami illua'tungiusoq 'aalajangiinermut tunngaviusutut tarmiusutut kommunimit isigineqartut suliami illua'tungiusumit nalunnginneqariinngitsut pillugit isummaminik tusarniaavigineqars**simangitsoq**, paasissutissat pineqartut kommunip pigigai paasissutissallu pineqartut kommunip aalajangiinissaanut tunngaviusunut **ilaareersutut** isigineqaraluarpataluunniit.

Taamaattumik naammagittaalliuutit siuliani allassimasut aallaavigalugit pineqaatis-siissutiginiakkatut eqqarsaatigineqartumut tunngaviusoq pillugu suliami illua'tungiu-

sup isumaanik tusarniaalluni atorfeqartitaasumut allakkanik makkuninnga imalimmik suliaqarsimanninnini kommunip ajuusaarutigaa:

- pissutsit kommunip pingaartillugit isiginiagai
- kommunip suliamik paasinninnerigallagaa
- uppersaatitugit naliliisoqarsimappat naliliinerit
- kommunip suliami inatsiseqartitsinikkut apeqqutit pillugit isumaa, matumani inatsisini malittarisassat suut kommunimit atussamaarneqarnerat taakkualu suliamut pineqartumut qanoq attuumassuteqarneri ilanngullugit eqqarsaatigalugit

Taamaattumik periaatsikkut kukkussuteqarneq pissutigalugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni atorfeqartitaasumut allakkanik suliaqarsimanninnini kommunip ajuusaarnartutut isigaa, taamaaliornikkut tunngavissat tunngavigineqartut pisortat ingerlatsineranni suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tamatumunnga piumasagaatit tunngavigalugit malinneqarsimanatik.

2. Sulisumik 25. februar 2022-mi oqaloqateqarneq pillugu imaqarniliamik kommuni naliliissasoq Ombudsmandip kissaatigaa, tassalu oqaloqatigiinneq taanna suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanertut suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi piumasagaatinik eqqortitsisuusutut isigineqarsinnaanersoq:

Akissut:

Imaqarniliap pitsaassusia imarisaalu eqqarsaatigalugit imaqarniliaq pineqartoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaassutitut kommunimit isigineqanngilaq.

3. Sulisumik 25. februar 2022-mi oqaloqateqarneq pillugu imaqarniliamat, tassani ilaatigut oqaatigineqarluni "pineqartoq ilisimatinneqarpoq naammagittaalliorsinnaatitaanerninik", atatillugu periarfissat sorliit innersuussutaanersut paasissutissiisutigeqqullugu kommuni Ombudsmandimit qinnuigineqarpoq:

Akissut:

Naammagittaalliornissamat periarfissat sorliit innersuussutigineqarnerisut kommunip allagaataani allasimasoqanngilaq. Ilimaginarsinnaasorinarpoq matumani qullerpaa-tut pisortarisaq innersuussutigineqartoq pisumi matumani tassaasoq inuit pisortaat taassumaluunniit qullersaa, pisortaaneq.

4. [A-p] 31. marts 2022-mi soraarsinneqarnissaa pillugu kommunip allagaanut 25. februar 2022-meersunut atatillugu kommunip oqaaseqaataa Ombudsmandip qinnutigaa, tamatumalu saniatigut kommuni aalajangiisimanersoq oqaaseqaateqaqqullugu kommunillu aalajangiinerata assilnera nassiutissagaa qinnuiginnilluni:

Akissut:

Kommuni imaattumik oqaaseqaatissaqarpoq:

“Allakkat” pineqartut sulisumik oqaloqateqarnermit 25. februar 2022-mi ingerlanneqartumit imaqarniliaapput.

Allakkatigut aalajangiisoqarsimannginnera [A-llu] soraarsitaaneranut atatillugu allakkatigut aalajangiinermik tunngavilersukkamik soorunami peqannginneranut pissutsit taamaatsillugit allakkatigut aalajangiisoqarsimanngitsoq kommunip nassuerutigaa, tak. pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat.

5. Isumaqatigiissut tunngavigalugu soraarsitsinissamut piffissaliussaq [A-p] soraarsinneqarneranut atatillugu malinneqarsimasoq kommunip naliliinerineraa paasisutissiissutigeqqullugu Ombudsmandip kommuni qinnuigaa:

Akissut:

Isumaqatigiissut tunngavigalugu soraarsitsinissamut piffissaliussaq [A-p] soraarsinneqarneranut atatillugu malinneqarsimanngitsoq kommuni naliliivoq. Isumaqatigiissut atorfinitsitsinermut isumaqatigiisummi oqaatigineqartoq kommunip uppernarsarpaa soraarsitsinissamullu piffissaliussap tassunga atasup malinneqarsimannginnera uppernarsarlugu.

Kommuni allanik oqaatigisassaqaqqanngilaq.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunip oqaaseqaataa 19. september 2022-meersoq A-mut taassuma suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaatitut 18. januar 2023-mi nassiuppara. A-p tusarniaanermut akissutaanik tigusaqaqqanngilanga.